

Vereniging Oud Valkenburg

OUD VALKENBURG

NIEUWSBRIEF december 2020

Het bestuur van de Vereniging Oud-Valkenburg
wensst u fijne Kerstdagen en een gezond en gelukkig 2021

Geachte lezer.

Het jaar 2020 ligt bijna achter ons. Voor ons allen, niemand uitgezonderd, is dit een heel bijzonder jaar geweest. Vanaf begin maart heerste het coronavirus in de wereld en dit had ingrijpende gevolgen voor de maatschappij. Verenigingen gingen op slot en de sociale contacten waren minimaal. Afstand houden, mondkapjes en volle ziekenhuizen. Het werd een jaar van terug naar af. Geen 75 jarig bevrijdingsfeest, geen Romeinen dag en geen paardenmarkt. Daar stond tegenover dat de periode van Lock down besteed kon worden aan de renovatie van de 1e, 2e en 3e verdieping. Het museale gedeelte werd in een geheel nieuw jasje gestoken. De toren zelf werd ook geheel opnieuw geschilderd zowel van binnen als van buiten. Op 9 oktober werd op bescheiden wijze het torenmuseum opnieuw geopend.

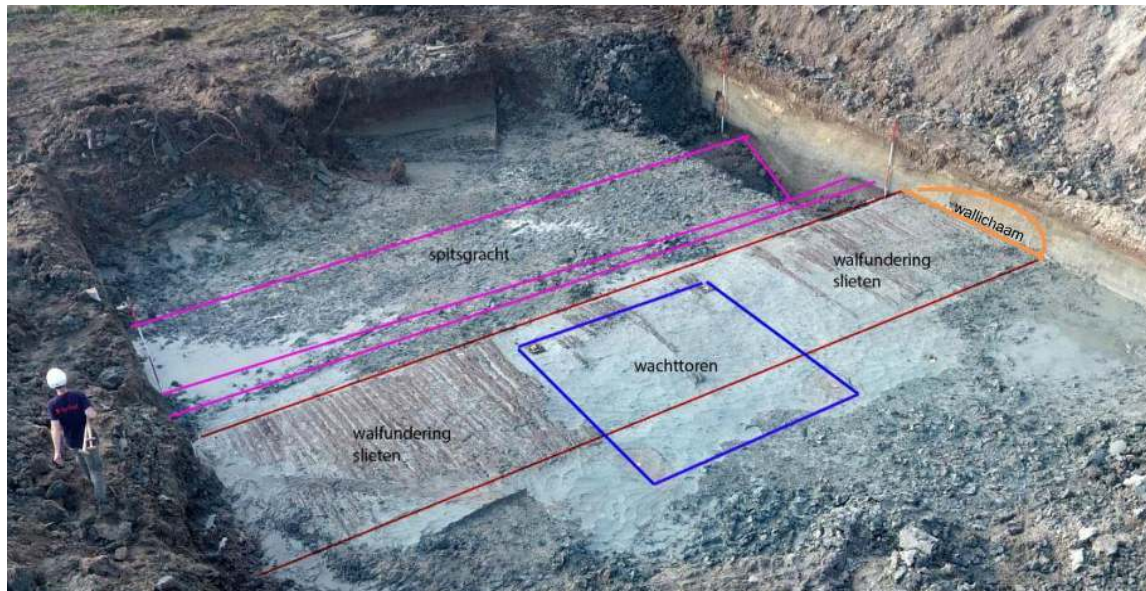
We wensen u (met alle beperkingen) fijne feestdagen en een goed begin in 2021 en laten we hopen dat alles spoedig weer normaal zal zijn en velen kunnen genieten van de Valkenburgse schatten.

Het bestuur.

Spectaculaire vondst tweede Castellum Valkenburg:

Geen tentenkamp, maar een echt Castellum

Op 5 november en op 1 december organiseerde het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) webinars over de vondst van het tweede Romeinse castellum in Valkenburg. Die vondst kwam op 22 oktober voor het eerst naar buiten. Projectarcheoloog en directievoerder Peter Jongste vertelde wat meer details. Hoewel er op dit moment nog altijd veel onduidelijk is, staat het vast dat er nog jaren volgen waarin spectaculaire vondsten mogelijk zijn.

Een bijzondere houten paal, een oor van een amfoor, scherven terra sigillata...en toen...de funderingen en wal van een tweede castellum. De vondst op 22 oktober kwam nauwelijks een maand nadat het graven op 28 september op een terrein van 10,5 hectare was begonnen. Er is een stuk van 15 meter breedte blootgelegd. Daarin zijn een spitsgracht, de slieten en poeren van de fundering van de wal en houten muur gevonden. Slieten vormen de balkenvloer die werd aangelegd om het gewicht te kunnen dragen; poeren zijn platen die hetzelfde doen. Daarnaast zijn de vier staande palen van (vermoedelijk) een wachttorens aangetroffen.

Op grond van dit stuk van vijftien bij tien meter was de speculatie gebaseerd dat het om een groot castellum van driehonderd bij vierhonderd meter ging. Dat komt omdat wordt verondersteld dat de wachttorens die bij de proefgravingen van jaren geleden werd gevonden, ook onderdeel van het zelfde complex uitmaakt. En die staat zoveel verderop, dat deze grootte, genoeg voor het

verblijf van een heel legioen, tot de mogelijkheden behoort.

Nu de opgravingen weer wat verder zijn, lijken de afmetingen van het kamp nòg groter uit te vallen. De hoekpunten in de westwal zijn gevonden, met daarin een poort en torens. De archeologen gaan er nu van uit dat het kamp tot aan of over de Tjalmaweg gelegen heeft. De noordwal grenst aan een geul van de Rijn. Daar is inmiddels ook een boomstamkano gevonden.

Wereld aan kansen

De vondst van een mogelijke haven opent een wereld aan kansen: dat vanuit Valkenburg troepen werden overgevoerd voor de verovering van Brittannia bijvoorbeeld. Maar ook: de mogelijkheid om nog veel en veel meer spectaculaire vondsten te doen in de komende jaren. Een tempel? Beelden? De constructies binnen de kampmuren? Wapens, gebruiksvoorwerpen, munten?

De vermelding over Brinno, die rond 70 na Chr. twee 'winterkampen' in de as legde, ging die

wellicht over deze twee castella in Valkenburg?
Feit is dat zowel in het dorp als in dit nieuwe castellum brandsporen zijn terug te vinden. Zo'n koppeling van geschreven vermeldingen aan archeologie is altijd opwindend.

de boomstamkano.

Degelijke constructie

Conservator Romeinen in Nederland bij het RMO Jasper de Bruin had al de verwachting uitgesproken dat er zo'n castellum kon liggen. Daarnaast was er bij het begin van de graafcampagne nog de verwachting dat er een handelsnederzetting, een binnenhaven aan een zijgeul van de Rijn en graven gevonden zouden worden.

Op het eerste punt is het dus meteen raak. Het ging toen om de verwachting van een tijdelijk kamp, waarvan het moeilijk zou zijn de resten aan te tonen. De grote verrassing is nu, dat de constructie met slieten en een plaggenwal helemaal niet zo'n vluchtig karakter heeft als was verwacht; er is dezelfde bouwmethode voor een langdurig onderkomen toegepast als die voor het castellum in het dorp. Wat ook prettig is: deze vondsten blijken zeer goed bewaard gebleven. Er is maar één nadeel: het ziet er naar uit dat het zojuist nieuw geopende museum alweer aangepast moet worden.

Leendert van der Ent

CASTELLUM (PRAETORIUM AGRIPPINAE)

HIER BEN IK,
LIGGEND WAAR IK EENS STOND.
BESCHERMD TEGEN DE TIJD,
VERBORGEN ONDER DE GROND.

TOEN HET WATER NOG STROOMDE VRIJ,
HEERSTE IK OVER HET LAND.
VAN MAAS, WAAL EN RIJN,
TOT TERP, DUIN EN STRAND.

GEMAAKT VOOR WAAKZAME VREDE,
VAN DE MACHT VAN ROME VERGEZELD,
WERD IK HERBOREN IN EEN ROERIG VERLEDEN,
TUSSEN BOMMEN EN GEWELD.

NA VOLTOOIING VAN MIJN PLICHT,
VERWERD IK TOT ANTIJK SCHROOT,
MAAR BESCHENEN DOOR EEN NIEUW LICHT,
MAAKTE IK EEN KLEIN DORP GROOT.

BEDENK DUS GOED,
ALS JE KIJKT NAAR DIT PLEIN:
NU PLATGETREDEN DOOR MENIG VOET,
WAS DIT OOIIT MIJN DOMEIN.

PETER SMITS

Een ode aan de rijke geschiedenis van ons mooie dorp Valkenburg van de Valkenburger Peter Smits. Ooit begonnen als Romeinse nederzetting, (Ook te zien op het Castellumplein.)

ONGEVAL MET DE (I) UH-1 AUGUSTA BELL NR. 223

Ik had er een tijd over nagedacht om het volgende verhaal te schrijven. Door sommigen werd ik benaderd of ik iets van deze crash wist. Het is lang geleden, maar het toeval hielp mij een beetje.

Ik kwam er namelijk achter dat ik reeds sinds lange tijd op een woonboot woon waar dit ongeval zich zeer dichtbij heeft afgespeeld. Ik ging eens informeren bij mensen in de buurt of zij zich er nog iets van konden herinneren. Samen met de verhalen van hen en wat ik al wist, kreeg ik een aardig idee van wat er was gebeurd. Maar gezien de trieste afloop van het geheel zag ik er toch van af om het op papier te zetten. Ik dacht dan aan de nabestaanden van de omgekomen vlieger Adjudant Onderofficier Vlieger (AOOV) A.J. (Toon) van Dun.

Via Facebook kwam ik toevallig in contact met Ton van Dun, de zoon van Toon. Na dit contact hebben wij bij mij thuis een ontmoeting gehad. Hij heeft mij voorzien van veel documenten en liet mij weten dat hij er geen bezwaar tegen had dat ik een verhaal zou plaatsen. De gegevens van Ton bevatten veel technische informatie. Ook de verhalen van diverse getuigen hebben mij geholpen. Ik ga echter niet dieper in op het gebied van de techniek, vliegomstandigheden en mogelijke oorzaak van het ongeluk. Dit is zeer complex, daar voor mis ik de nodige kennis. Berichten en foto's uit de media van die tijd plaats ik, omdat zij misschien meer zeggen dan woorden.

HET VERHAAL

Op 4 mei 1964 begon een drie koppige bemanning aan een oefenvlucht met de Augusta Bell 223. De bemanning bestond uit de vlieger/leerling LTZV 1 van Vlijmen (Luitenant ter Zee der eerste klasse Vlieger) ,

vlieger/insctructeur AOOV (Adjutant Onder Officier Vlieger) Toon van Dun en boordwerktuigkundige (mecano) VGMR 1 (Vliegtuigmaker der eerste klasse) Toon Steman.

LTZ van Vlijmen beschikte reeds over zeer ruime vliegervaring op diverse vliegtuig types. Het was zijn vierde familisatie- vlucht op deze helikopter.

AOOV van Dun had, hij vloog vanaf 1943, natuurlijk ook heel veel ervaring op andere types. Hij vloog ondertussen ook al geruime tijd op de Augusta Bell.

De vliegervaring van Toon Steman in die tijd weet ik niet. Hij is later een goede vriend van mij geworden en wij hebben samen nog veel op de Neptune en Orion gevlogen. Hij heeft over dit voorval echter nooit met mij gesproken.

DE VLUCHT

Zij vlogen diverse circuits (naderingen van het vliegveld) en maakten gesimuleerde noodlandingen in verschillende configuraties. Tijdens de laatste nadering viel na een vreemd geluid en een doffe plof het vermogen van de motor weg. Ze zaten toen op drie á vierhonderd voet (100 a 200 meter) ongeveer in de nabijheid van Haagsche Schouw. Ze hadden een noordelijke koers, ongeveer gelijk aan de Oude Rijn waaraan zij soms evenwijdig- en soms boven vlogen, met een snelheid van 70 knopen (130 km/u). De besturing werd direct over genomen door de instructeur. Deze wist een aantal huizen, een vuilnisbelt en enkele woonboten te ontwijken. Maar hij kon, misschien ook mede daardoor, echter niet voorkomen dat de helikopter met hoge daalsnelheid het water raakte en werd vernield.

Men vermoedde dat zowel de lage snelheid als de geringe hoogte een geslaagde autorotatie (soort noodlanding zonder motorvermogen, waar de rotor, ontkoppeld, als een soort luchtrem wordt gebruikt), onmogelijk hadden gemaakt. Ook verklaarden meerdere ooggetuigen dat de hoofd rotor zeer langzaam draaide of zelfs nagenoeg stil stond. Buiten dit voorgaande is de toen harde wind misschien eveneens van invloed geweest. Nogmaals, dit zijn dingen die mij ten hore kwamen. Zoals ik al eerder zei, ik begrijp ze maar kan er niet zelf over oordelen.

MARINETOESTEL BIJ VALKENBURG NEERGESTORT

Drie redders halen met moeite twee personen uit wrakstukken

Bittere teleurstelling: piloot toch dood

De drie koene redders. Van links naar rechts, tweede luitenant Timmermans (25), huisvrouw Z. van der Erop-Klaagba (23) en pottenbakker J. van der Werf (33). (Foto LD/Solvaet)

(Van een onzer redacteurs)

Het tragische ongeval gebeurde om even voor half drie. Kort tevoren was de „Agusta-Bell“ van het marine vliegveld opgestegen voor een instructiedag. Door onbekende oorzaken kwam er een storing op het wateroppervlak en werd de romp ontwaakt. De piloot, adjudant onderofficier vlieger A. J. van Dur (43) uit Katwijk aan den Rijn rader van drie kinderen, kwam daarbij om het leven.

De drie koene redders. Van links naar rechts, tweede luitenant Timmermans (25), huisvrouw Z. van der Erop-Klaagba (23) en pottenbakker J. van der Werf (33). (Foto LD/Solvaet)

Waarom reeds gebrukt is het technisch nog te onderzoeken. De marinetoeestel was bedoeld om te worden ter see vlijmen, die zwerf het vlieg, als het waarnemingsbrevet bezit, vertrouwd te maken met deze toestellen.

Onderzoek

Een commissie van onderzoek, aangezamen bij de koninklijke marine is voornemens met het onderzoek naar de oorzaken van het ongeluk te beginnen. De wrakstukken van de helikopter zijn opgevoerd en naar Valkenburg overgebracht. Het is niet langer zo goed mogelijk te maken worden waarnemen.

De toestand van het toestel ter see vlijmen, die zwerf het vlieg, als het waarnemingsbrevet bezit, vertrouwd te maken met deze toestellen.

NA DE CRASH

Deze werd door verschillende mensen waargenomen. Sommigen van hen kwamen direct in actie. Enkele bewoners van de zeer nabij gelegen woonboten en meer helpers sprongen te water om de mannen te helpen. Zij wisten van Vlijmen en Steman te redden. Helaas kwam Toon van Dun om het leven. Ik plaats hierna, zoals ik al zei, enkele verhalen van de redders uit de media van toen. Ook voeg ik wat foto's toe. Zij spreken denk ik voor zichzelf.

Prutellen

Ik hoorde een motor prutellen als van een auto, die onder toezicht komt te staan. En meteen daarna die vreedzaamste klomp op het water, vertelde de 25-jarige tweede luitenant D. P. H. Timmermans, sportinstruitor, die daar woonde. Hij kwam uit het raam en bedacht zich even moment. Meteen dook hij van zijn woontoeel het koude water in. Twee andere bewoners van schepen deden hetzelfde: mevrouw B. van der Erop-Klaagba (23) en de 33-jarige pottenbakker J. van der Werf. Met de hulp van de drie mannen, die op de rivier nog vasttoeren in dit stiel ongeluk. Inmiddels vonden de heren Timmermans en Van der Werf zich overtuigd van de nood van de twee mannen, die in de wrakstukken kleefden. Tweede luitenant Timmermans liet blijk geven, trok de heer Van der Werf de gevreesde drijfzand weg. Met vreesde berichten werden de gevonden op de rivier gevonden. Het was niet mogelijk werd ingetrokken. De twee mannen konden beland niet spoed van worden uit het gevaar van de mannen, die zij uit het water hadden opgevoerd. Zij dachten, dat er niemand in de wrakstukken was achtergebleven. Hun teleurstelling was groot en bitter toen een klein half uur later de heer Van der Werf werd gevonden met een door verdrinking om het leven was gekomen. „Ik weet noch niet zeker, hoe dit allemaal precies is een man drijven en ik moet er inderdaad later heb ik mijn broek en sloffen hier ergens teruggelaten“, vertelde mevrouw Van der Erop-Klaagba.

De heer Van der Werf had toen alweer nog pijn in zijn maag van de drijfzand. Maar ik moet er niet aan denken, want er had koning gebrukt, wanneer dat toestel op onze woonboten terecht was gekomen. Volgens mij moest die vlieger dat ook hebben geweten.

De „Agusta-Bell“ helikopter wordt voortdurend gebruikt voor algemene transportdoelzinnen en voor de „Opeenvolgende“ en bodding.

Men verzekeerde ons van Martens, dat het gewest, dat een van de voorgeslagen heeft gehoord niet van de motor afkaste kan zijn geweest, dat het toestel, dat is afgevoerd met een hoofdredacteur en een draaier, strakbedrijft heeft in geen gebied maakt als de motor

Jan Vroege
Marine luchtvaart dienst.

Fiets rond voormalig vliegveld Valkenburg

Stichting Historie Vliegveld Valkenburg
@vliegveldvalkenburg · Non-profitorganisatie

Fiets de route (14 km) en kom meer te weten over de gevechten in mei 1940, de voedseldroppingen in 1945, de Atlantikwall en het marinevliegkamp. Lees meer en download de folder met de route en achtergrondinformatie op de website.

<https://vliegveldvalkenburg.nl/fietsroutes/>

Het einde van de limes

De Romeinen verzwakken eigenhandig hun Rijn grens

Als gevolg van ziekten en politieke chaos stort de limes eind jaren veertig van de derde eeuw als een kaartenhuis in elkaar. Het Romeinse Rijk wordt overlopen door Germaanse stammen die weinig tegenstand te duchten hebben. Daarmee is het verhaal van de limes nog niet definitief gedaan – pas in 406 ontruimen de Romeinen formeel hun Rijn grens. Maar al vindt er aan het eind van de derde eeuw herstel plaats, de limes wordt nooit meer zoals hij eens was. Zeker niet in het Nederlandse deel.

Gallisch Keizerrijk

In 260 weten de Romeinen onder Postumus binnenvallende Franken in de buurt van Empel een zware nederlaag toe

te brengen. Deze Postumus, een Bataaf die van 260-269 keizer van het zogeheten Gallische Keizerrijk was, weet daarmee de limes te herstellen. Hij laat de verslagen Franken toe zich als boeren op verwoest en ontvolkt Gallisch land te vestigen.

Keizer Aurelianus is één van de keizers die het rijk na decennia van chaos weet te herstellen. In 274 vernietigt hij het Gallische Keizerrijk, een 'afvallig' deel van het Romeinse keizerrijk. Daarmee brengt hij tegelijk de limes een zware slag toe. Het grootste deel van de troepen die aan de kant van het Gallische Keizerrijk vechten, bestaat zoals te verwachten is uit inwoners van datzelfde Keizerrijk. Deels moeten dat limes soldaten zijn geweest. Na de verloren slag keren de soldaten die de strijd hebben overleefd niet meer terug naar hun standplaatsen aan de limes. Aurelianus zet hen elders in. Daardoor is het concept van de Limes als aaneengesloten keten van forten niet langer te handhaven.

Het castellum in Valkenburg (en andere castella) werden tussen 260 en 275 verlaten.¹ Als het aan het einde van die periode zou zijn gebeurd, dan sluit dit aan bij de historische

kennis over de nasleep van de ondergang van het Gallische Keizerrijk. Het grotendeels wegvallen van de Romeinse Rijnbewaking geeft de Franken en andere Germaanse stammen vrij spel.

Het zuidwesten en zuiden van Nederland en West-Vlaanderen raken na de veldslag van 274 waarschijnlijk zo goed als ontvolkt. Van de Cananefaten, Bataven en Friezen die hier honderden jaren leefden, horen we in de geschiedenis nooit meer iets. Sneuvelen de soldaten en raken de overlevenden vervolgens via het leger verspreid door het Rijk? Of zijn er ziekten of andere incidenten geweest die kunnen verklaren dat deze stammen waarschijnlijk ophouden te bestaan? Zeker is in elk geval dat de Franken na 274 Gallia Belgica op grote schaal plunderen, waarbij bijna alle belangrijke steden in rook opgaan.

Slag op slag

Vanaf 287 werkt Maximianus als westelijk keizer via een vrijwel eindeloze reeks militaire campagnes aan herstel. In 293 benoemt Maximianus Constantius tot Caesar – als voorbereiding om hem later op te volgen als Augustus.

Constantius krijgt meteen ook het bevel over onder andere de Romeinse provincies Gallia en Britannia. De nieuwe Caesar kiest Trier als

zijn uitvalsbasis en trekt vandaar ten strijde tegen de Romein Carausius, die zichzelf in 286 in Noordwest Gallië tot keizer heeft uitgeroepen. Die strijd verloopt succesvol voor Constantius. Eind 293 verslaat hij Carausius en neemt hij diens havenstad Boulogne-sur-mer in. Carausius neemt de wijk naar Brittannia, alwaar hij door zijn eigen minister van financiën, de marine-officier Allectus wordt vermoord.

De munt met Allectus bracht op een veiling ruim 500.000 pond op.

Constantius richt zijn vizier vervolgens op de Franken, die zich als bondgenoten aan deze Allectus hadden opgeworpen. In 295 behaalt hij een aantal overwinningen tegen hen in het (voormalige) stamgebied van de Bataven – in de buurt van Valkenburg dus.ⁱⁱ Als dat probleem eenmaal is opgelost heeft hij zijn rugdekking voor elkaar en zijn handen vrij om een invasie van Brittannia te gaan voorbereiden. Daar verslaan en doden troepen onder zijn bevel Allectus. Vanuit het opnieuw bezette Londen als uitvalsbasis rekt Constantius aansluitend af met dolende Frankische huurlingen van Allectus.

Deze gouden munt toont de verovering van Londen op bevel van Constantius.

Nieuwbouw!

Daarmee is dit westelijke probleem voldoende beheerst om vanuit Gallië nogmaals met de Alemannen af te rekenen en de verdediging van de Boven-Rijn te versterken. In 300 komen de Franken aan de Rijnmond opnieuw aan de beurt. Nadat hij deze verslagen heeft, brengt Constantius net zoals Postumus dat eerder al had gedaan, de Franken onder in onvolkte en verwoeste streken in Gallië. Nog drie jaar lang blijft hij zijn inspanningen wijden aan het pacificeren van de Rijnrens. Kennelijk lukt dat. In 305 wordt hij door het terugtreden van Maximianus de augustus van het West-Romeinse Rijk als Constantius I Chlorus (de bleke). In datzelfde jaar zet hij een campagne naar het Brittannia ten noorden van de muur van Hadrianus op poten. In datzelfde jaar, is de aanname tot nu toe, bouwen de Romeinen twee Horrea (graanopslagen) in Valkenburg.ⁱⁱⁱ Van de campagne in Noord-Brittannia komt niet veel, omdat Constantius in 306 in York sterft. Zijn zoon Constantijn (de Grote) neemt dan het bewind over.

Nieuwbouw?

Even terug naar Valkenburg. Het zou tot de zeldzame limesforten behoren waar na de tweede helft van de derde eeuw nog bouwactiviteiten terug te vinden zijn. Dit zou wijzen op het aanhoudend belang van Valkenburg als doorvoerhaven voor graan. Het feit dat de horrea nu binnen de muren van het fort staan, zou wijzen op de afgenomen veiligheid in de 4e eeuw. Deze graanopslag is waarschijnlijk bedoeld voor de overslag van graan uit Brittannia. Een recente herdatering maakt duidelijk, dat deze aannamen over laat gebouwde graanopslag in Valkenburg de prullenbak in kunnen. Dit horreum in Valkenburg blijkt namelijk uit de eerste bouwperiode van het fort in de eerste eeuw te zijn.

“De Laat-Romeinse dendrodateringen (horreum en principia) zijn achterhaald, de dateringen van de laatste jaarringen vallen nu in de eerste eeuw. Ze zijn opnieuw gedateerd door Esther Jansma (RCE/Ring). We bereiden samen een artikel voor. Dit gegeven mag best al genoemd worden.” Aldus Rien Polak. Als iets te mooi lijkt om waar te zijn, dan is het vaak ook te mooi om waar te zijn...

Diepteverdediging

Rond begin vierde eeuw hebben Germaanse stammen technieken en strategieën van het Romeinse leger overgenomen. Dat is ook niet zo vreemd omdat veel Germaanse krijgers zelf Romeinse soldaten geweest zijn. Het heeft tot gevolg dat wanneer Germanen zich tegen de Romeinen keren, de krachtsverhoudingen in deze periode veel gelijk zijn dan ze voorheen waren.

De Romeinen gaan de limes in deze tijd op een andere manier verdedigen dan ze eerder gewend waren. De lokale stammen die eerder soldaten voor de forten leverden, wonen niet meer in het gebied. De Romeinen gaan hun grens daarop meer in de diepte verdedigen, vanuit forten langs de kust en meer in het achterland. Ruitery moet eventuele invallers opvangen. Vermoedelijk is deze nieuwe vorm van verdediging het gevolg van ontvolking en gebrek aan alternatieven.

Het al eerder ontvolkte achterland van de forten is niet langer te beveiligen zodat herbevolking mogelijk zou zijn. De limeszone is in zijn geheel een militaire zone geworden. Bendes dringen regelmatig tot in die zone door en andere groepen zeilen vanuit het

Noord-Duitse kustgebied om de limes heen – vandaar de nieuwe focus op kustforten. Uiteindelijk is ook de beperkte verdediging van de limes te veel gevraagd en ontruimen de Romeinen hun noordwestelijke gebieden, als in 406 na Chr. Germaanse stammen opnieuw massaal de grens over komen. De Franken vestigen zich nu ook in onder andere Brabant en Limburg.

Ecosysteem verdwenen

Welke algemene conclusies zijn er over deze eindeloze opeenvolging van militaire campagnes te trekken? Kennelijk is het 'officiële' Romeinse gezag na de bijna totale ineenstorting rond ongeveer 260 weer sterk genoeg om vijandige stammen en afvallige Romeinse bestuurders te verslaan. Herstel van de Rijn grens is daarbij de inzet. In het geval van de Rijnmond is het – nu de datering van de graanopslag niet lijkt te kloppen – onwaarschijnlijk dat dit is gelukt. De hypothese dat dit gebied nog steeds verbonden is met de Romeinse aanwezigheid in Britannia, lijkt niet op te gaan. Ziekten en plunderingen hebben in Gallië blijkbaar zoveel slachtoffers geëist, dat tot twee keer toe herbevolking met verslagen Franken nodig was.

Hoewel de Romeinen hun aanwezigheid aan de limes in naam herstellen, is het limesgebied van karakter veranderd. Tot midden derde eeuw is er een ecosysteem waarin de militaire organisatie en de burgermaatschappij dankzij nauwe verwevenheid samen garant staan voor het beschermen van de grens. Als het leger van het Gallische Keizerrijk is verslagen, is dat ecosysteem ontrafelft. Er is voortaan sprake van een dunbevolkt, poreus grensgebied zonder veel economische activiteit, waar herstel van het vroegere ecosysteem niet meer van de grond kan komen. Het is zelfs onwaarschijnlijk dat de oude fortelinie nog wel een rol speelt.

Leendert van der Ent

Ook dit is (helaas) Oud Valkenburg.

De afbeeldingen spreken voor zich.

Bert en Nel bedankt.

De vereniging Oud Valkenburg wil Bert en Nel Bos hartelijk bedanken voor hun jarenlange inzet als vrijwilliger in het Torenmuseum. Bert heeft het hele archief van Cees Meurs gescand, dat zijn tientallen ordners met foto's en krantenartikelen. Nel heeft jaren lang rondleidingen verzorgd vooral voor schoolkinderen en ook als suppoost op zaterdag het publiek ontvangen. Als klein bewijs van dank hebben ze het zilveren speldje van Valkenburg gekregen. Een informeel afscheid met alle vrijwilligers organiseren we als de corona verdwenen is. Bert en Nel bedankt en tot ziens.

Torenmuseum weer dicht

Met ingang van 15 december zijn alle musea weer in Lock down. Het Torenmuseum is dan ook gesloten tot in ieder geval 19 januari 2021.

Kijk tzt. op de website voor nadere informatie.

www.oudvalkenburgzh.nl

OUD VALKENBURG

Copyright © 2020 Vereniging Oud Valkenburg, All rights reserved.